

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ศึกษาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ

(Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)

เพิ่มเติม (Supplement) จาก อ.พ. 14/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 20/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 20/2567

สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 14/2567

สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

ศึกษาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ

(Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)

(นางสาวเพชรรัตน์ ใหม่ชมภู เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสุภาวดี ตันตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางรติมา คชนันท์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นอกเหนือจากเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีปัจจุบันได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภาคอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย เนื่องจากการพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าวมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาหลักของพื้นที่ ดังนั้น แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจหลักในระดับพื้นที่ภาคให้ครบทุกภาค เพื่อพลิกฟื้นและยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละภาคให้เกิดการสร้างงานและกระจายรายได้สู่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยนำเอาอัตลักษณ์ความโดดเด่นและจุดแข็งของแต่ละพื้นที่เป็นจุดขายพร้อมก็นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาต่อยอด เพื่อขยายโอกาสการค้าการลงทุนนำไปสู่การกระจายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ได้อย่างทั่วถึงสามารถลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างความมั่นคงในพื้นที่ และเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ภูมิภาค ดังนี้

1. ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และลำพูน มุ่งพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์หลักของประเทศอย่างยั่งยืน ส่งเสริมคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

2. ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor: NeEC-Bioeconomy) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย โดยมุ่งพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่การผลิต ส่งเสริมคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

3. ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (Central-Western Economic Corridor: CWEC) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม มุ่งเน้นพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ กทม. และพื้นที่โดยรอบ และ EEC ส่งเสริมคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

4. ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช มุ่งเน้นพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ และภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน (BIMSTEC) เป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ การแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง เพื่อยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ ส่งเสริมคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ

สำหรับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง เป็นพื้นที่ในการพัฒนาและลงทุนด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์หรือ Creative Economy ระดับประเทศ ภายใต้แนวคิด Creative Lanna โดยมุ่งพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานวัฒนธรรมล้านนา” ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อกระจายความเจริญและเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น พร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ด้วยศักยภาพของพื้นที่ภาคเหนือที่มีอารยธรรมและอัตลักษณ์ที่โดดเด่นทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ยาวนาน ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่เอื้อต่อการเกิดขึ้นของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในพื้นที่ จึงเหมาะต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือ Creative Lanna เพื่อต่อยอดให้เกิดผลผลิตภัณฑ์ บริการ และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ นอกจากนี้ ที่ตั้งของภาคเหนือยังสามารถเชื่อมโยงเข้ากับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ สปป.ลาว และจีนตอนใต้ โดยผ่านระบบโครงข่ายเส้นทางคมนาคม รถไฟรางคู่ และรถไฟความเร็วสูง รวมทั้งเส้นทางแม่น้ำโขงออกไปมณฑลยูนนาน มณฑลทางตอนใต้ของประเทศจีนได้อีกด้วย ทำให้มีโอกาสทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเดินหน้าขับเคลื่อนนโยบาย “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC)” เพื่อส่งเสริม และผลักดัน 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง ให้กลายเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศอย่างยั่งยืน รวมถึงยกระดับเศรษฐกิจภูมิภาคและผลักดันอีก 17 จังหวัดภาคเหนือให้เติบโตไปด้วยกัน

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารสำคัญ	
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) (นางสาวเพชรรัตน์ ใหม่ชมภู เป็นผู้เสนอ)	1-1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ	3-1
- โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเหนือ	3-1
- สถิติการลงทุน (ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน พ.ศ. 2566)	3-3

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการพัฒนา
พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)
(นางสาวเพชรรัตน์ ใหม่ชมภู เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)

เหตุผล

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 โดยกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจปากท้องของพี่น้องประชาชน ในการส่งเสริมการลงทุนผ่านสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อดึงดูดการลงทุนด้านการผลิตสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ และมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2564 ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการยกระดับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในภาคต่าง ๆ ให้เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับพื้นที่ และระดับภาคอย่างทั่วถึงและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และความต้องการของประชาชน โดยมีสาระสำคัญของการประชุม ได้แก่ เห็นชอบในหลักการกำหนดพื้นที่ และแนวทางในการให้สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค โดยระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง ถูกยกเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานวัฒนธรรมล้านนา ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีฐานศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่น มีการสืบสานต่อยอด ผสานเป็นกิจกรรมเศรษฐกิจ-สังคมของเมือง โดยผู้คน มีทักษะฝีมือหัตถศิลป์ รวมไปถึงเป็นแหล่งที่สนับสนุนนักสร้างสรรค์งานของศิลปิน / Designer / Digital / Developer อีกทั้งจังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นที่รู้จักในฐานะ Creative ระดับโลก ซึ่งมีกิจกรรมและเครือข่ายขับเคลื่อนการทำงาน อีกทั้งมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2565 โดยที่ประชุม กพศ. มีมติเห็นชอบเรื่องสำคัญ ได้แก่ การกำหนดกิจการเป้าหมาย และสิทธิประโยชน์สำหรับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายสำหรับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ทั้ง 4 ภาค เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเป็นการเฉพาะ และเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) ในพื้นที่

จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง ส่งเสริมคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 2) อุตสาหกรรมดิจิทัล 3) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) และ 4) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

ทั้งนี้ จากการให้ความสำคัญกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA) แต่ในระดับพื้นที่กลับพบว่า แผนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือดังกล่าวเป็นแผนที่สามารถดึงมูลค่าทางเศรษฐกิจจำนวนมากจากนักลงทุนประกอบกับมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ดึงดูดนักลงทุนจำนวนมากเข้ามาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ อีกทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ทั้งนี้ จากผลประโยชน์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจจะได้รับดังกล่าว เราต้องคำนึงถึงผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่จะตามมาไม่ว่าด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาศักยภาพแรงงานให้ตรงตามลักษณะของแรงงานใหม่ตอบสนองอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในระเบียงเศรษฐกิจ ด้านผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็กเดิมในพื้นที่และด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์

การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)

1. ความเข้ามา

ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ รัฐบาลกำหนดพื้นที่เฉพาะตามกฎหมายให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษบางประการ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญ กระจายรายได้ สร้างงาน สร้างอาชีพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษและภูมิภาค ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษได้กำหนด 3 แขนงย่อย เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงทั้งภายในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และต่างประเทศ มีการกำหนดสาขากิจการเป้าหมายในพื้นที่ฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ มีการเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่อุปทาน ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และสามารถพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่รองรับการลงทุนและการจ้างงาน ดังนี้

1. การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ตั้งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยดำเนินการต่อยอดความสำเร็จของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

2. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ใน 10 พื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพ มีวัตถุประสงค์สำคัญ ให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยใช้โอกาสจากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนใน 10 จังหวัด ได้แก่ ตาก เชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา นราธิวาส และกาญจนบุรี

3. การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยจะส่งผลให้เกิดฐานการผลิตและบริการในพื้นที่ซึ่งใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม และมีการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจอื่นทั้งของไทย และประเทศในภูมิภาค รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ¹ สอดคล้องกับมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

¹ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (21 ตุลาคม 2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. (พ.ศ. 2566-2570). สืบค้น 19 มกราคม 2566 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651&file_name=develop_issue

(กพศ.) ครั้งที่ 1/2565 เมื่อ 5 พฤษภาคม 2565 ที่เห็นชอบการประกาศพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค โดยมีขอบเขตเป็นระดับจังหวัด (คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อ 20 กันยายน 2565) ดังนี้ 1) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ: เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง 2) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ขอนแก่น นครราชสีมา อุตรธานี และหนองคาย 3) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง – ตะวันตก: อัญญา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี 4) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้: ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช โดยในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ครั้งที่ 2/2565 ได้มีมติเห็นชอบในเรื่องของการกำหนดกิจการเป้าหมายและสิทธิประโยชน์สำหรับระเบียงเศรษฐกิจพิเศษทั้ง 4 ภาค ดังนี้²

ภาพที่ 1 คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายและสิทธิประโยชน์

ที่มา: การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ, โดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566, สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13552&filename=esdps

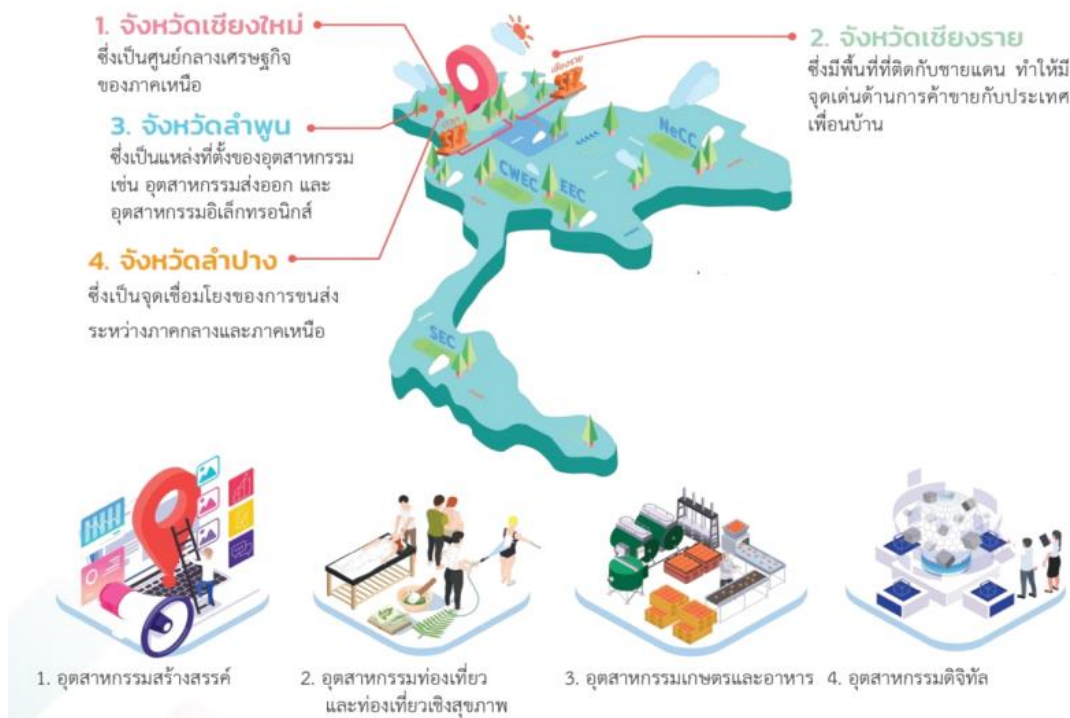
ในส่วนของภาคเหนือนั้นมีการดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาแผนแม่บทเพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC) ด้วยแนวคิด BCG Economy เพื่อสร้างเครือข่ายกิจกรรมเศรษฐกิจให้เป็นพื้นที่เชื่อมโยงพัฒนา และประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างมีแบบแผนและมีทิศทาง ในพื้นที่ครอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีความได้เปรียบ ส่งผลให้แต่ละพื้นที่มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนกัน อาทิ จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคเหนือ จังหวัดเชียงรายมีพื้นที่ที่ติดกับชายแดน ทำให้มีจุดเด่น

² สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (ธันวาคม 2566). การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ. สืบค้น 2 มกราคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13552&filename=esdps

ด้านการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดลำพูนเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมส่งออก และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ จังหวัดลำปางเป็นจุดเชื่อมโยงของการขนส่งระหว่างภาคกลางและภาคเหนือ

เพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานวัฒนธรรมล้านนา ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีการกำหนด คลัสเตอร์เป้าหมาย ดังนี้

1. อุตสาหกรรมสร้างสรรค์
2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
3. อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร
4. อุตสาหกรรมดิจิทัล³

ภาพที่ 2 การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือและแนวทางขับเคลื่อน

ที่มา: แผนแม่บทการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ, โดย Northern Economic Corridor, 2565, สืบค้นจาก <https://nec.tiwaraflorest.com/wp-content/uploads/2023/11/NEC-BCG-Master-Plan-Summary.pdf>

³ Northern Economic Corridor. (ม.ป.ป.). **เกี่ยวกับ NEC**. สืบค้น 2 มกราคม 2567 จาก <https://nec.tiwaraflorest.com/%e0%b9%80%e0%b8%81%e0%b8%b5%e0%b9%88%e0%b8%a2%e0%b8%a7%e0%b8%81%e0%b8%b1%e0%b8%9a-nec/>

2. ศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ทั้งการพัฒนาภาคและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในส่วนของภาคเหนือกำหนดให้จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เป็นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC) ได้รับสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุน เพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานวัฒนธรรมล้านนา ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ พื้นที่ดังกล่าวถือเป็นพื้นที่สำคัญที่มีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายหลายสาขา มีส่วนผสมอย่างลงตัวระหว่าง High Tech เช่น เชียงใหม่เป็นแหล่งรวมสตาร์ทอัพ และกลุ่ม Digital Nomad อีกทั้งมีย่านนวัตกรรมทางการแพทย์ และโรงเรียนแพทย์ที่มีคุณภาพ ส่วนลำพูนเป็นหนึ่งในคลัสเตอร์หลักของชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และมีไบโอคอมเพล็กซ์ ต้นแบบเศรษฐกิจชีวภาพ ตั้งอยู่ที่นครสวรรค์และเชื่อมโยงกับจังหวัดโดยรอบ ขณะที่ในด้าน High Touch ภาคเหนือมีความโดดเด่นทั้งในแง่ศิลปวัฒนธรรม งานหัตถกรรม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งเกษตรและอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และยังเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการลงทุน เช่น อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารแปรรูป (Northern Food Valley), ธุรกิจ BCG, อุตสาหกรรมสร้างสรรค์, การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ, การสร้างเมืองนวัตกรรม (Chiangmai City of Innovation), การสนับสนุน Digital Nomad รวมทั้งการส่งเสริมและยกระดับ SMEs ในภาคเหนือ ผ่านการให้สินเชื่อและสิทธิประโยชน์ทางภาษี⁴

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงศักยภาพและโอกาสของการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ทั้ง 4 จังหวัดดังกล่าวมีความเชื่อมโยงของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับมีจุดเด่นเฉพาะตัว ซึ่งจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้ตามกลุ่มเป้าหมาย โดยเชียงใหม่เป็นเมืองเศรษฐกิจหลัก มีแหล่งสร้างสรรค์งานศิลปะแนวร่วมสมัย Contemporary Art ลำพูนมีชื่อเสียงด้านงานหัตถกรรมสิ่งทอและงานไม้แกะสลัก ลำปางเป็นแหล่งผลิตงานเซรามิกที่มีอัตลักษณ์ มีการพัฒนาคุณภาพและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และเชียงรายเป็นเมืองเศรษฐกิจชายแดนเป็นแหล่งสร้างสรรค์งานของกลุ่มศิลปินที่มีชื่อเสียง และมีผลิตภัณฑ์แนว Folk Art และกลุ่มชาติพันธุ์

2.2 บรรยากาศของเมืองและภูมิประเทศสวยงามน่าอยู่ มีการคมนาคมที่สะดวกทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งผู้คนมีทักษะฝีมือในงานหัตถศิลป์ มีการรวมกลุ่มคนและเครือข่ายขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างสรรค์หลากหลาย ปัจจุบันเป็นแหล่งพำนักสร้างสรรค์งานของศิลปินหลายแขนง มีพื้นที่/กิจกรรมรองรับ โดยเชียงใหม่เป็นเครือข่าย UNESCO Creative City: Craft and Folk Art และเป็นเมืองยอดนิยมของกลุ่ม Digital Nomads

⁴ กรมประชาสัมพันธ์. (14 สิงหาคม 2566). ปีโอไอ เร่งส่งเสริมการลงทุน ขับเคลื่อนนโยบาย “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ(Northern Economic Corridor: NEC).” สืบค้น 3 มกราคม 2567 จาก https://thailand.go.th/useful-information-detail/006_140?hl=th

2.3 ท่าเลที่ตั้งสามารถเชื่อมโยงสู่ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนได้สะดวก ทั้งทางอากาศ ผ่านท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่และเชียงราย ทางบกผ่านด่านชายแดนในภาคเหนือตอนบนที่มีเส้นทางเชื่อมสู่เมืองวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ 1) ด่านแม่สาย-เมืองเชียงตุง เมียนมา 2) ด่านเชียงของ-เมืองเชียงรุ่ง จีนตอนใต้ 3) ด่านบ้านฮวก-เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว 4) ด่านห้วยโก๋น-เมืองหลวงพระบาง 5) จุดผ่านแดนห้วยต้นนุ่น-เมืองตองยี และเมืองมณฑลเยลลี่ เมียนมา และยังสามารถเดินเรือผ่านแม่น้ำโขง จากด่านเชียงแสน-เมืองในจีนตอนใต้ จึงเป็นโอกาสที่จะขยายเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเขตเศรษฐกิจสร้างสรรค์ล้านนาจะมีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางของกิจกรรมทางเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ Creative Events Hub ของ GMS ตอนบน ซึ่งจะสามารถขยายเชื่อมไปสู่เมืองสร้างสรรค์อื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนและนานาชาติ

2.4 พื้นที่เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง เป็นพื้นที่อารยธรรมล้านนาที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น ทั้งด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานหัตถศิลป์ที่ทรงคุณค่าผ่านการสืบสานสร้างสรรค์ต่อยอดมาอย่างต่อเนื่อง ผสานเป็นกิจกรรมเศรษฐกิจและสังคมของเมืองและขยายสู่ภาคท่องเที่ยว บริการ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มีกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 7 สาขา (จากทั้งหมด 12 สาขาของประเทศ) ได้แก่ งานฝีมือและหัตถกรรม หัตถศิลป์ ดนตรี การออกแบบ แฟชั่น สถาปัตยกรรม และซอฟต์แวร์ เป็นโอกาสที่จะยกระดับรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการสร้างสรรค์ที่เข้าสู่ตลาดระดับสากลสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจใหม่ของโลก⁵

2.5 เป็นแหล่งเกษตรและอาหารอันมั่งคั่งหลายจังหวัด อาทิ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน โดยเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปด้านการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและประเทศ หลากหลาย วัฒนธรรมอาหารการกินและวิถีชีวิตของภาคเหนือยังมีจุดร่วมกับวัฒนธรรมอาหารนานาชาติ ยกตัวอย่างเช่น ข้าวดอยกับข้าวญี่ปุ่น ชาและกาแฟซึ่งเป็นเครื่องดื่มสากล สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและโอกาสในการขยายตลาดอุตสาหกรรมอาหารให้เติบโตด้วยรากฐานวัฒนธรรม⁶

3. รูปแบบและแนวทางการพัฒนา

3.1 สร้าง Creative Ecosystem โดย 1) เสริมศักยภาพของพื้นที่เมืองสร้างสรรค์ทั้งเชิงกายภาพ และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ โดยเฉพาะระบบสัญญาณสื่อสารความเร็วสูง ภูมิทัศน์และสถาปัตยกรรมของเมือง (Creative City Landscape) ระบบขนส่งมวลชนที่เหมาะสมกับเมืองและเชื่อมโยงระหว่างเมือง และการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ 2) สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุนของภาคเอกชน อาทิ สิทธิประโยชน์พิเศษเฉพาะพื้นที่สำหรับกลุ่มธุรกิจสร้างสรรค์ 3) ยกย่องกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาต่อยอดจากฐานเดิมที่มีศักยภาพ 7 กลุ่ม ได้แก่ งานฝีมือและหัตถกรรม หัตถศิลป์ การออกแบบ แฟชั่น สถาปัตยกรรม ดนตรี และซอฟต์แวร์

⁵ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (พฤษภาคม 2563). **แนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ**. สืบค้น 24 มกราคม 2567 จาก http://box.dpt.go.th/plan/app/Base/OpenPdf/?name=2021-03-31_87_200.pdf

⁶ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) เชียงใหม่. (2566). **ศักยภาพอุตสาหกรรมท้องถิ่นภาคเหนือ**. สืบค้น 10 มกราคม 2567 จาก <https://www.chiangmaidesignweek.com/cmdw2023/content/67613>

โดยพัฒนาทั้งระบบตั้งแต่การวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ การตลาดรูปแบบใหม่ แหล่งสร้างสรรค์/แสดงผลงาน และการพัฒนาผู้ประกอบการและช่างฝีมือ เป็นต้น ซึ่งเน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา 4) ขับเคลื่อน Chiang Mai Smart City และ MICE City โดยพัฒนาด้าน Mobility และ Digital Infrastructure และ 5) สนับสนุนการสร้างธุรกิจ Start Up ธุรกิจ Digital Content ธุรกิจ Digital Platform ธุรกิจ Design ที่ต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของพื้นที่

3.2 สร้าง Brand “Lanna Heritage” พื้นที่ 4 เมืองเก่า ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง พัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมเชื่อมกับบริการท่องเที่ยว และผลักดันให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมระดับโลก

3.3 เชื่อมโยงการท่องเที่ยวและกิจกรรมสร้างสรรค์กับเมืองวัฒนธรรมหลัก ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (GMS) ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย/เชียงแสน เชียงทอง (หลวงพระบาง) เชียงตุง และเชียงรุ่ง (สิบสองปันนา) รวมไปถึงเมืองวัฒนธรรมในเอเชียใต้ และขยายสู่เมืองสร้างสรรค์ในอาเซียนและนานาชาติ⁷

4. ผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor: NEC-Creative LANNA)

ผลกระทบทางบวก นับว่าเป็นสัญญาณที่ดีในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจภาคเหนือโดยเฉพาะใน 4 จังหวัดหลัก ซึ่งในอนาคตจะเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมของ Creative Ecosystem ซึ่งเอื้อต่อการสร้างสรรค์งาน และธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ สามารถดึงดูดผู้คน/นักธุรกิจเข้ามาร่วมกิจกรรมขยายเศรษฐกิจในพื้นที่และพัฒนาผลิตภัณฑ์เป้าหมายทุกระดับ ต่อยอดเป็นงานสร้างสรรค์เข้าสู่ตลาดสากล นอกจากนี้ จะเป็นเมืองสร้างสรรค์ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงามทันสมัยน่าอยู่ และยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่นล้านนา มีระบบโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพสูง เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ Creative Space กระจายทั้ง 4 เมือง มีบรรยากาศของเมืองสร้างสรรค์ผ่านเทศกาลประจำเมืองและกิจกรรมที่หลากหลาย ตลอดจนเกิดกลุ่มเมืองสร้างสรรค์ระดับสากล ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลกจากการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์ เพิ่มศักยภาพของผลิตภัณฑ์บริการเชิงสร้างสรรค์และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในเขตเมืองเก่า เชื่อมโยงการท่องเที่ยว สร้างรายได้ อย่างยั่งยืน สินค้าและบริการมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นภายใต้ Brand “Creative LANNA” ตลอดจนดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่ ซึ่งนอกจากจะส่งผลบวกไม่เพียงแต่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น แต่ยังกระจายไปยังพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง และภาพรวมของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนภาคเหนือทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ภายใต้สภาพแวดล้อมเมืองที่ดี สวยงาม ทันสมัย และคงมีบรรยากาศอัตลักษณ์ท้องถิ่น และมีโอกาสในการสร้างงาน สร้างอาชีพในถิ่นฐานของตนเองได้อย่างหลากหลาย⁸ ขณะที่ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ ความจำเป็น

⁷ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ และ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (พฤษภาคม 2563). **แนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ**. สืบค้น 24 มกราคม 2567 จาก http://box.dpt.go.th/plan/app/Base/OpenPdf/?name=2021-03-31_87_200.pdf

⁸ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (พฤษภาคม 2563). **แนวทางการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ**. สืบค้น 24 มกราคม 2567 จาก http://box.dpt.go.th/plan/app/Base/OpenPdf/?name=2021-03-31_87_200.pdf

ในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาค ที่นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและเชื่อมโยงเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และชุมชน ในกระบวนการคิดไปจนถึงขั้นตอนของการวางแผนพัฒนาเพื่อยกระดับเศรษฐกิจร่วมของพื้นที่ โดยเป็นที่คาดว่า การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) ภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือตามแนวคิด BCG Economy ดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมหลักรวม 500 ราย เกิดผลิตภัณฑ์และบริการอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ 500 ผลิตภัณฑ์ เกิดเมืองหรือย่านสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เกิดเทศกาลสร้างสรรค์เชื่อมโยงเมืองต่าง ๆ ดึงดูดจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นกว่า 30 ล้านคน เกิดการจ้างงานกว่า 2.9 ล้านตำแหน่งต่อปี นอกจากนี้ ยังคาดว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง 221,868 ล้านบาทต่อปี และเพิ่มการเติบโตของจีดีพีรวม 4 จังหวัด เป็น 1 เท่า มูลค่ากว่า 1 ล้านล้านบาท ภายในปี 2577⁹ โดยที่พื้นที่ NEC 4 จังหวัด ถือเป็นหัวใจหลักสำคัญที่จะช่วยผลักดันภาคเหนือทั้ง 17 จังหวัด ให้เติบโตไปด้วยกันได้ เพราะนับจากนี้ภายหลังจากการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องมองเศรษฐกิจภาคเหนือในภาพรวมโดยหาจุดเด่นที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันได้หรือจุดด้อยที่ต้องช่วยเหลือกัน โดยที่ประชาชนทุกคนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงต้องได้รับประโยชน์โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ผลกระทบทางลบ สำหรับผลกระทบทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น สามารถถอดบทเรียนได้จากกรณีศึกษาของการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีตั้งแต่ผลกระทบด้านมลภาวะ ด้านสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเรื่องมลภาวะที่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ การลักลอบทิ้งกากของเสีย การปล่อยน้ำเสีย คุณภาพน้ำดื่มน้ำใช้ การกำจัดขยะ นอกจากนี้จากการที่การจัดทำแผนผังการพัฒนาเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถยื่นคำร้องเพื่อขอแก้ไข หรือยกเลิกข้อกำหนดก่อนการประกาศกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากเขตเกษตรกรรมกลายเป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรมทำให้ที่ดินถูกพรากจากเกษตรกร ราคาที่ดินที่สูงขึ้นทำให้เจ้าของที่ดินขายที่ให้กับนายทุน เกษตรกรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้เช่าที่ดินจึงไร้ที่ดินทำกิน นอกจากนี้ เกษตรกรยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ต้องออกมาเรียกร้องให้บริษัท East Water หยุดผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำไปให้โรงงานอุตสาหกรรมในเขต EEC¹⁰

⁹ กางแผนพัฒนา “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ” ดันจีดีพี 1 ล้านล้าน ในปี 77. (6 ธันวาคม 2566). [ฐานเศรษฐกิจ. สืบค้น 24 มกราคม 2567 จาก https://www.thansettakij.com/business/economy/582632](https://www.thansettakij.com/business/economy/582632)

¹⁰ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2566). [โอกาสของเศรษฐกิจชุมชนกับการเติบโตของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก \(EEC\). สืบค้น 24 มกราคม 2567 จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/147/fileups/324/files/เอกสารการประชุมวิป/23-2566/EEC%20กมธ.พาณิชย์.pdf](https://www.senate.go.th/assets/portals/147/fileups/324/files/เอกสารการประชุมวิป/23-2566/EEC%20กมธ.พาณิชย์.pdf)

5. บทสรุป

แนวคิดการพัฒนาระเบียงเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ นับว่าเป็นแนวคิดที่ดีในการส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศ ทว่าในทุกนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจย่อมมีทั้งข้อดี ข้อเสีย ผู้ที่ได้รับประโยชน์ และผู้ที่เสียประโยชน์ สิ่งสำคัญที่สุดคือการพิจารณาสิ่งที่จะต้องเสียไปแลกกับการได้กลับคืนมาคุ้มค่าหรือไม่ และมีการวางแผนปิดจุดอ่อนอย่างรอบคอบมากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ ยื่อนำมาซึ่งการวางแผนที่ครอบคลุมในหลายมิติ เพื่อเป็นประโยชน์กับท้องถิ่นและประเทศได้มากที่สุด และประการสุดท้าย คือ ภาพเศรษฐกิจในการพัฒนาพื้นที่นับจากนี้ควรจะต้องมีการกระจายอำนาจ กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่จังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือ ให้เกิดความเสมอภาคเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3 แผนแม่บทการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ตามแนวคิด BCG Economy

ที่มา: กางแผนพัฒนา “ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ” ดันจีดีพี 1 ล้านล้าน ในปี 77, โดย ฐานเศรษฐกิจ, 2566, สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/business/economy/582632>

6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. การดูแลด้านสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน รวมถึงการให้การศึกษาพัฒนาฝีมือแรงงาน เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป้าหมายหลักเป็นการสร้างประโยชน์ในทางการลงทุน (นักลงทุนได้รับประโยชน์) แต่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ยอมรับ จึงไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนให้เกิดการยอมรับในการลงทุนของนักลงทุน และกิจการใหม่ที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น แต่จะต้องสร้างความสมดุลให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วย

2. มีโครงสร้างการบริหารและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีเป้าหมายชัดเจนขึ้น

3. ควรมีแผนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน การช่วยเหลือบรรเทาในความเดือดร้อน เสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาคนในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน การเฝ้าระวัง รวมถึงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกไปยังผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเข้าถึงมาตรการจูงใจและสิทธิประโยชน์

4. ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมาย Nomad Digital คือบุคคลหรือกลุ่มคนทำงานที่ใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือหลักในการทำงานผ่านช่องทางออนไลน์ และรักการเดินทาง อาทิ เจ้าของธุรกิจที่ดำเนินกิจการผ่านทางออนไลน์ รวมไปถึง Content Creator ใน Platform Online ต่าง ๆ เป็นต้น โดยผลักดันให้เกิด Digital District หรือ Digital Nomad City ซึ่งจะส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของภาคเหนือให้เติบโตยิ่งขึ้น

5. ควรมีการบูรณาการระหว่างภาครัฐและองค์กรอื่นในรูปแบบเครือข่าย (Network Governance) คือต้องร่วมมือกับท้องถิ่น เอกชน ประชาสังคม ในการพัฒนาพื้นที่ รวมถึงให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้ศักยภาพและความเชี่ยวชาญ ความชำนาญของแต่ละหน่วยงาน

6. การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือควรมีการกระจายอำนาจ กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่จังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคมากยิ่งขึ้นในเชิงรูปธรรม ที่ผ่านมากการส่งเสริมด้านการลงทุนและการพัฒนาต่าง ๆ ส่วนมากจะเน้นเฉพาะจังหวัดหลัก อาทิ เชียงใหม่ แต่ภายหลังจากการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ การพัฒนาเศรษฐกิจจึงควรต้องมองในภาพรวมของแต่ละจังหวัด โดยหาจุดเด่นที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันได้หรือจุดต่อที่ต้องช่วยเหลือกัน เพื่อนำมาต่อยอดสร้างสรรค์จุดขายร่วมกันได้

7. ภาครัฐควรมุ่งเน้นการพัฒนาในรูปแบบการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และชุมชนในกระบวนการคิด และการวางแผนพัฒนาเพื่อยกระดับเศรษฐกิจร่วมกันให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน โดยการพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ให้สามารถทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายได้ด้วยการเตรียมฝึกอบรมบุคลากรที่มีศักยภาพไว้รอที่จะ Upskill หรือ Reskill หรือให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จัดหลักสูตรเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนและฝึกปฏิบัติงานจริง เพื่อเก็บหน่วยกิตจากการทำงานในโรงงานได้ แนวทางนี้จะทำให้การลงทุนไปถึงชุมชนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้าง Career Path ที่ชัดเจนให้กับเยาวชนไทย

8. ควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบการคมนาคมขนส่งที่หลากหลาย ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการคมนาคมขนส่งเพื่อให้เกิดความสามารถในการตอบสนองการเชื่อมต่อและความต้องการด้านสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐาน ขณะเดียวกันการก่อสร้างทุกเส้นทางควรศึกษาผลกระทบทั้งทางบก ทางน้ำ และวิถีชีวิตของประชาชน

9. มุ่งพัฒนาเมืองให้เป็น Smart City หรือเมืองอัจฉริยะ เป็นเมืองที่ปลอดภัย น่าอยู่ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน

10. พื้นฟูเมืองเก่า อาทิ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง โดยพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรม เชื่อมกับบริการท่องเที่ยว และผลักดันให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมระดับโลก ซึ่งประเทศญี่ปุ่น นับเป็นโมเดลต้นแบบที่สามารถนำมาเป็นกรณีศึกษา

11. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมและภูมิปัญญา มาปรับใช้ในกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรทั้งระบบ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการแปรรูปผลผลิต ส่งเสริมแนวคิด Food Valley โดยพัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรและผู้ประกอบการ SMEs เพื่อต่อยอดการผลิตสู่การแปรรูปและการตลาด ตลอดจนพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ

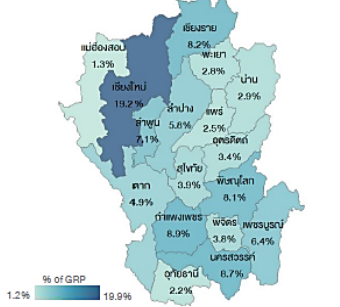
ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาญาติติ

โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเหนือ

โครงสร้างเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ (GRP)
ณ ราคาประจำปี 2564

7.7% ของ GDP ประเทศไทย

ปี 2564 = 1,251,457 ล้านบาท (ณ ราคาประจำปี)

	เหนือบน	เหนือล่าง
ร้อยละ	49.7	50.3

ภาคเกษตรกรรม

สัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตร ปี 2564

- ข้าว 41.2%
- ปศุสัตว์ 14.8%
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 14.5%
- อ้อยโรงงาน 10.8%
- มันสำปะหลัง 9.0%
- อื่น ๆ 9.7%

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564 คำนวณโดย สปท.

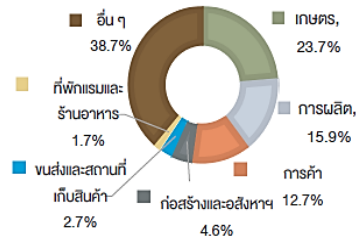
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือต่อหัว
111,018 บาทต่อคนต่อปี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทยต่อหัว
= 231,986 บาทต่อคนต่อปี

จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงสุด
1. ลำพูน 2. กำแพงเพชร 3. เชียงใหม่

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือจำแนกตาม
สาขาเศรษฐกิจ (%) ณ ราคาประจำปี 2564

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คำนวณโดย สปท.

ภาคอุตสาหกรรม

สัดส่วนภาคการผลิต ปี 2560

- อาหาร 43.3%
- อิเล็กทรอนิกส์ 12.0%
- เครื่องดื่ม 11.8%
- อโลหะ 11.5%
- สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย 6.4%
- อื่น ๆ 15.0%

ที่มา: สำนโงอุตสาหกรรม ปี 2560 คำนวณโดย สปท.

ภาคการท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวปี 2565

33.5 ล้านคน

(15.7% ของประเทศไทย)

ชาวไทย 31.7 ล้านคน
ชาวต่างประเทศ 1.8 ล้านคน

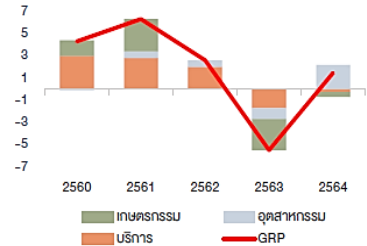
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565 คำนวณโดย สปท.

สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว
ในภาคเหนือ ปี 2565

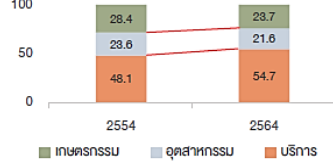
- เกาหลีใต้ 26.8%
- สิงคโปร์ 20.5%
- มาเลเซีย 16.9%
- สหรัฐฯ 6.0%
- เวียดนาม 4.9%
- อื่น ๆ 24.9%

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2565 คำนวณโดย สปท.

Contribution to GRP (%) ณ ราคาประจำปี

10 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างเศรษฐกิจ
ปรับเปลี่ยนสู่ภาคบริการมากขึ้น

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คำนวณโดย สปท.

โครงสร้างแรงงาน

ประชากรและกำลังแรงงาน

ประชากร (ณ ปี 65)

11.2 ล้าน คน
(16% ของประชากรทั้งประเทศ)

กำลังแรงงาน (ณ ปี 65)

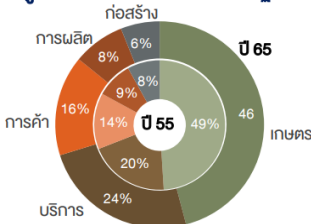
6.2 ล้าน คน
(15.6% ของกำลังแรงงานทั้งประเทศ)
- ภาคเกษตร 2.8 ล้านคน
- นอกภาคเกษตร 3.4 ล้านคน

สัดส่วนแรงงานนอกระบบ 68%

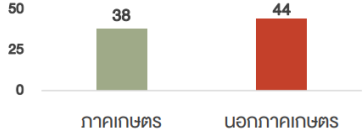
สัดส่วนแรงงานจบ ป.ตรี ขึ้นไป 21%
สัดส่วนแรงงานจบ ม.ปลาย 17%
สัดส่วนแรงงานจบ ม.ต้น 15%
สัดส่วนแรงงานจบ ประถมศึกษาลงไป 47%

ผู้มีงานทำแยกตามสาขาเศรษฐกิจ

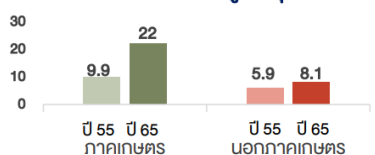

ข้อมูลล่าสุด ณ ปี 65

จำนวนชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์
(ชั่วโมง/สัปดาห์)

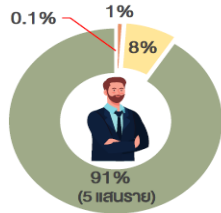

สัดส่วนแรงงานสูงอายุ

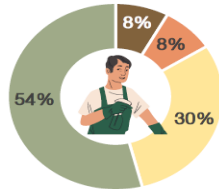

โครงสร้างธุรกิจ

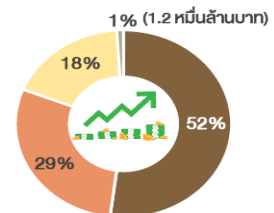
สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการ
(ทั้งหมด 5.5 แสนราย)

สัดส่วนแรงงาน
(ทั้งหมด 1.6 ล้านคน)

สัดส่วนรายได้
(ทั้งหมด 1.3 ล้านล้านบาทต่อปี)

ขนาดธุรกิจ ■ ใหญ่ (L) ■ กลาง (M) ■ เล็ก (S) ■ เล็กมาก (Micro)

จำนวนผู้ประกอบการสูงสุด ปี 65

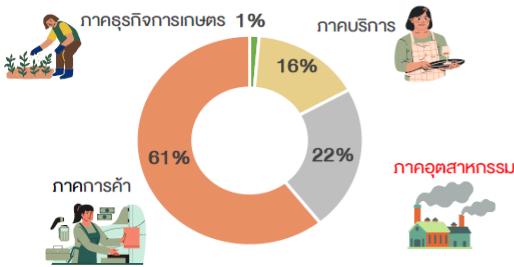
1. เชียงใหม่	109,651 ราย
2. เชียงราย	65,261 ราย
3. นครสวรรค์	37,452 ราย
4. พิษณุโลก	36,931 ราย
5. ลำปาง	34,913 ราย

การจ้างงาน และรายได้ สูงสุด

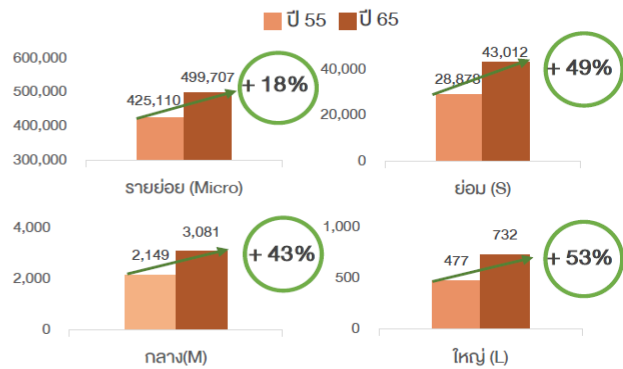
	การจ้างงาน (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
1. เชียงใหม่	410,070	317,391
2. เชียงราย	185,336	146,669
3. นครสวรรค์	120,097	145,112
4. ลำพูน	109,992	110,653
5. พิษณุโลก	108,217	90,850

หมายเหตุ: ข้อมูลการจ้างงาน ปี 65 และข้อมูลรายได้ ปี 64

สัดส่วนรายได้แยกตามประเภทธุรกิจ ปี 64

จำนวนผู้ประกอบการแยกตามขนาดธุรกิจ

ทุนจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทสูงสุด ปี 65

1. เชียงใหม่	11,558 ล้านบาท
2. เชียงราย	1,666 ล้านบาท
3. กำแพงเพชร	1,318 ล้านบาท
4. พิษณุโลก	889 ล้านบาท
5. นครสวรรค์	691 ล้านบาท

การเปิดธุรกิจสูงสุด ปี 65

1. การขายส่งและการขายปลีก	3,073 แห่ง
2. การก่อสร้าง	1,365 แห่ง
3. การผลิต (Manufacturing)	677 แห่ง
4. กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	513 แห่ง
5. กิจกรรมเกี่ยวกับหอสังหาริมทรัพย์	471 แห่ง

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) คำนวณโดย สปท. และ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า คำนวณโดย สปท.

ภาพที่ 1 โครงสร้างเศรษฐกิจภาคเหนือ

ที่มา: โครงสร้างภาคเหนือ, โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566, สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/thai-economy/regional-economy/northern_document/northern_economic_structure/northern-economic-structure-pic/โครงสร้างภาคเหนือ.pdf

สถิติการลงทุน (ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน พ.ศ. 2566)¹

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร	16	1,990
อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ	1	6
อุตสาหกรรมอากาศยานและอวกาศ	2	5
อุตสาหกรรมเครื่องจักรและระบบอัตโนมัติ	2	28
อุตสาหกรรมยานยนต์	1	3
อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	2	38
อุตสาหกรรมวัสดุ	2	715
อุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ	2	380
สาธารณูปโภค	12	9,747
อุตสาหกรรมดิจิทัล	3	6
อุตสาหกรรมเบา	3	26
กิจการบริการเฉพาะทาง	3	15
กิจการด้านท่องเที่ยว	1	14
รวม	50	12,973

ภาพที่ 2 สถิติการลงทุน (ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน พ.ศ. 2566)

ที่มา: สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน ของปี 2566, โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566, สืบค้นจาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/th-afiotz015789.pdf

ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคที่ 1 (เชียงใหม่) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรีเปิดเผยข้อมูลการลงทุนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ช่วงเดือนมกราคม-กันยายน พ.ศ. 2566 พบว่า มีโครงการที่ขอรับการส่งเสริมแล้ว 50 โครงการ มูลค่าการลงทุนอยู่ที่ 12,973 ล้านบาท เปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2565 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 16 และมูลค่าเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 461 โดยมีโครงการที่ขอรับมากที่สุดหมวดอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร จำนวน 16 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 1,990 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ หมวดสาธารณูปโภค จำนวน 12 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 9,747 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด

¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2566). สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายนของปี 2566. สืบค้น 15 มกราคม 2567 จาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/th-afiotz015789.pdf

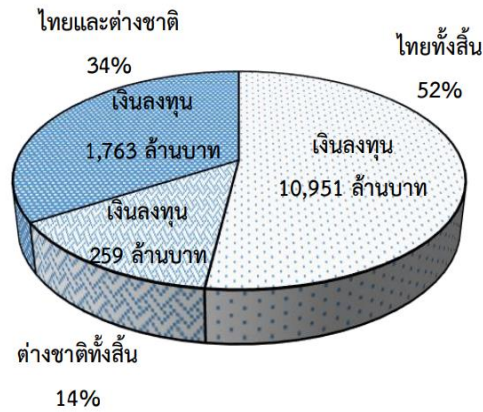
ตารางที่ 1 การขอรับการส่งเสริมการลงทุนในเดือนมกราคม-กันยายน 2566

การขอรับ การส่งเสริม	จำนวนโครงการ			มูลค่าเงินลงทุน (ล้านบาท)		
	2565 (ม.ค.-ก.ย.)	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	+/- (%)	2565 (ม.ค.-ก.ย.)	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	+/- (%)
ภาคเหนือ ตอนบน	43	50	+16	2,314	12,973	+461
ทั่วประเทศ	1,247	1,555	+25	439,080	516,802	+18

ที่มา: สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน ของปี 2566, โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566, สืบค้นจาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/thafiotz015789.pdf

ทั้งนี้โครงการที่ไทยถือหุ้นทั้งสิ้นมีจำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 52 ของจำนวนโครงการที่ขอรับฯ ทั้งหมด มูลค่าเงินลงทุน 10,951 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปี 2565 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 และมูลค่าเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 914 รองลงมาเป็นโครงการที่มีผู้ถือหุ้นเป็นร่วมทุนไทยและต่างชาติมีจำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 34 ของจำนวนโครงการที่ขอรับฯ ทั้งหมด มูลค่าเงินลงทุน 1,763 ล้านบาท เปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปี 2565 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 113 และมูลค่าเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 109 โดยที่ผ่านมาโครงการที่ขอรับฯ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 2,371 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวของปี 2565 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 54 และมูลค่าเงินลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 115 รองลงมา คือ จังหวัดลำพูน จำนวน 17 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 661 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวของปี 2565 จำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 42 ส่วนมูลค่าเงินลงทุนลดลงร้อยละ 18 และจังหวัดเชียงราย จำนวน 6 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุน 83 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวของปี 2565 จำนวนโครงการลดลง ร้อยละ 14 และมูลค่าเงินลงทุนลดลง ร้อยละ 67

นอกจากนี้ จากการสำรวจข้อมูลพบว่า การขอรับการส่งเสริมมีแหล่งเงินทุนมาจากประเทศสิงคโปร์มากที่สุด มีมูลค่าเงินลงทุน 1,382 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด รองลงมาคือ ประเทศเนเธอร์แลนด์มีมูลค่าเงินลงทุน 278 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมด การอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายต่าง ๆ มีนโยบายการส่งเสริม SMEs มีจำนวน 5 โครงการ ได้แก่ กิจการเกษตรแปรรูป จำนวน 4 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุนทั้งสิ้น 154 ล้านบาท และกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ จำนวน 1 โครงการ มีมูลค่าเงินลงทุนทั้งสิ้น 1 ล้านบาท

ภาพที่ 3 สัดส่วนโครงการที่ขอรับฯ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน 2566 ที่จำแนกตามการถือหุ้น

ที่มา: สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน ของปี 2566, โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566, สืบค้นจาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/thafiotz015789.pdf

ตารางที่ 2 การขอรับการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน 2566 จำแนกตามที่ตั้งโครงการ

จังหวัด	จำนวนโครงการ			เงินลงทุน (ล้านบาท)		
	2565 (ม.ค.-ก.ย.)	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	+/- (%)	2565 (ม.ค.-ก.ย.)	2566 (ม.ค.-ก.ย.)	+/- (%)
เชียงราย	7	6	-14	249	83	-67
เชียงใหม่	13	20	+54	1,102	2,371	+115
ลำปาง	6	5	-17	111	9,641	+8586
ลำพูน	12	17	+42	802	661	-18
แพร่	1	-	-	8	-	-
น่าน	2	1	-50	9	202	+2144
พะเยา	1	-	-	27	-	-
แม่ฮ่องสอน	1	1	0	6	15	+150
รวม	43	50	+16	2,314	12,973	+461

ที่มา: สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน ของปี 2566, โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566, สืบค้นจาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/thafiotz015789.pdf

ตารางที่ 3 การอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในเดือนมกราคม-กันยายน 2566
จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินลงทุนจากต่างประเทศ

อันดับที่	แหล่งที่มา	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
1	เนเธอร์แลนด์	12	1,868
2	สิงคโปร์	5	1,469
3	ญี่ปุ่น	3	376
4	ออสเตรเลีย	4	130
5	มาเลเซีย	2	26
6	สวิตเซอร์แลนด์	1	23
7	เกาหลีใต้	1	20
8	ฮ่องกง	1	18
9	ฝรั่งเศส	1	2
10	รัสเซีย	1	2
11	เยอรมัน	1	1
12	นอร์เวย์	1	1

ที่มา: สถิติการลงทุนภาคเหนือตอนบนในเดือนมกราคม-กันยายน ของปี 2566, โดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566, สืบค้นจาก https://chiangmai.boi.go.th/uploads/investment_file_download/file/20231124/th-afiotz015789.pdf

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร